

Initiative for children in migration

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού σε καθεστώς ασυλίας και παιδιά-μετανάστες: έμφαση στο Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασυλίας και στις ευρωεκλογές

Μάρτιος 2019

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο περί το άσυλο και τη μετανάστευση επηρεάζουν τα παιδιά σε όλη την Ευρώπη. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) είναι συννομοθέτης και εμπλέκεται στην επιτήρηση και εφαρμογή των νόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σχετική χρηματοδότηση για την εφαρμογή πολιτικών και νόμων. Αυτό κάνει το Ε.Κ. έναν σημαντικό στόχο και συννομιλητή για τις Μ.Κ.Ο. που εργάζονται στον τομέα των δικαιωμάτων των παιδιών-μεταναστών. Τον Μάιο του 2019, θα γίνουν Ευρωεκλογές, και ευρωβουλευτές (Μ.Ε.Κ. - Μέλη Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) από τα μέλη-κράτη θα εκλεχθούν σε όλη την Ευρώπη. Ο σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παράσχει πληροφορίες για τα μέλη της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται σε θέματα δικαιωμάτων του παιδιού, μετανάστευσης ή και των δύο, έτσι ώστε να στηρίξει τις θέσεις τους, την προάσπιση και την πολιτική τους εκστρατεία κατά την περίοδο πριν τις Ευρωεκλογές. Περιγράφει:

- Γιατί είναι σημαντικό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο; (Ο γενικός ρόλος του Ε.Κ.)
- Ποια είναι τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά υπό το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (Κ.Ε.Σ.Α.); (Επισκόπηση των σημαντικότερων προβλημάτων που έχουν σχέση με τα δικαιώματα των παιδιών)
- Τι συμβαίνει με τις συνεχείς μεταρρυθμίσεις του Κ.Ε.Σ.Α.; (Η τρέχουσα κατάσταση στις διαπραγματεύσεις που έχουν γίνει τα τελευταία δύο χρόνια για τη μεταρρύθμιση του Κ.Ε.Σ.Α.)
- Τι μπορούν να κάνουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών πριν από τις Ευρωεκλογές;
- Ποια είναι τα βασικά μηνύματα για την αίτηση ασυλίας και τα παιδιά-πρόσφυγες για τους υποψήφιους ευρωβουλευτές; (Ενδεχόμενες εκκλήσεις για εκστρατείες προάσπισης και υποστήριξης για τα δικαιώματα του παιδιού στο Κ.Ε.Σ.Α.)

I. Γιατί είναι σημαντικό το επόμενο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τα δικαιώματα του παιδιού, το άσυλο και τη μετανάστευση;

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) ως συννομοθέτης, διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής για το άσυλο και την μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης και της μεταρρύθμισης του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (Κ.Ε.Σ.Α.). (Ο άλλος συννομοθέτης είναι το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο απαρτίζεται από αντιπροσώπους μελών κρατών της Ε.Ε.) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει επίσης ουσιαστικό ρόλο στην εφαρμογή της πολιτικής της Ε.Ε., μέσω των δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων και των αρμοδιοτήτων εποπτείας.

Νομοθετική εξουσία

Εντός των πλαισίων της νομοθετικής εξουσίας του Ε.Κ., υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι ευρωβουλευτές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση νομοθεσιών. Οι νομοθετικές προτάσεις που προετοιμάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζονται από ειδικές επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο ευρωβουλευτής που διορίζεται εισηγητής (για την κοινοβουλευτική επιτροπή στην οποία έχει ανατεθεί μία πρόταση), διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στο να προτείνει αλλαγές στην πρόταση και να προσπαθεί να επιτύχει συμφωνία στο Κοινοβούλιο

για το πώς - από τη δική τους οπτική γωνία- μπορεί να την βελτιώσει. Σκιώδεις εισηγητές (από κάθε μία από τις υπόλοιπες πολιτικές ομάδες) ακολουθούν την εξέλιξη της πρότασης εκ μέρους διαφορετικών πολιτικών ομάδων, καθώς επίσης, αξιολογούν, προετοιμάζουν και υποστηρίζουν τροποποιήσεις. Αφού το Ε.Κ. έρθει σε συμφωνία, η θέση του χρησιμοποιείται για διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο της Ε.Ε. (στις οποίες συμμετέχει και η Επιτροπή) ώστε να βρουν συμβιβαστικές λύσεις και να συμφωνήσουν σε μία τελική εκδοχή του νομοθετικού κειμένου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαδραματίζει, λοιπόν, έναν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή και προστασία των δικαιωμάτων όλων των παιδιών, ο οποίος κατά καιρούς, αμφισβητείται από την θέση των Μελών Κρατών που εκπροσωπούνται στο Συμβούλιο της Ε.Ε.

Επιπλέον, οι αναφορές ίδιας πρωτοβουλίας ευρωβουλευτών του δίνουν τη δυνατότητα να θέσει προβληματισμούς, οι οποίοι μπορεί να οδηγήσουν αργότερα σε νομοθετική πρόταση.

Δημοσιονομική αρμοδιότητα

Ο ρόλος του Ε.Κ. σε δημοσιονομικά θέματα έχει επεκταθεί σταδιακά και τώρα το Ε.Κ. είναι ισότιμο με το Συμβούλιο σε θέματα δημοσιονομικών της Ε.Ε. Το Ε.Κ. έχει την αρμοδιότητα να επιβλέπει διάφορα χρηματοδοτικά όργανα και να επηρεάζει τις δαπάνες τους, για παράδειγμα, την αύξηση του Ταμείου για το Άσυλο, τη Μετανάστευση και την Ένταξη (Τ.Α.Μ.Ε.) στον τωρινό προϋπολογισμό της Ε.Ε. Επιπροσθέτως, το Κοινοβούλιο χρησιμοποιεί συχνά τις δημοσιονομικές του αρμοδιότητες για να επηρεάσει αποφάσεις που κανονικά δεν συμπεριλαμβάνονται στις αρμοδιότητές του, για παράδειγμα, σε αποφάσεις για τις οποίες έχει μικρότερο πολιτικό ρόλο.

Αρμοδιότητες εποπτείας και ελέγχου

Το Ε.Κ. έχει αρμοδιότητες εποπτείας και ελέγχου που του επιτρέπουν να εποπτεύει άλλους θεσμούς, να επιβλέπει την σωστή χρήση του προϋπολογισμού της Ε.Ε., και να βεβαιώνεται για την εφαρμογή των νόμων της Ε.Ε.

Γενικά, το Ε.Κ. βοηθάει σημαντικά την κοινωνία των πολιτών στο να διαμορφώσει, να επηρεάσει και να επιβλέπει την εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών της Ε.Ε. σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών-μεταναστών. Έτσι έγινε και κατά την διάρκεια της διαδικασίας αναθεώρησης του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (Κ.Ε.Σ.Α.) η οποία ξεκίνησε το 2016, όπου η προσέγγιση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είχε πιο πολύ ως βάση της τα δικαιώματα από ότι αυτή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Επιπλέον, η δέσμευση να τεθούν τα παιδιά-πρόσφυγες και παιδιά-μετανάστες πάνω από την πολιτική ατζέντα, έχει ενισχυθεί από τη δουλειά που έχει κάνει η διακομματική ομάδα περί των δικαιωμάτων του παιδιού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹ (συγκροτούμενη από ευρωβουλευτές διάφορων πολιτικών ομάδων) η οποία είναι το πρώτο επίσημο σώμα στο Ε.Κ. που έθεσε ως προτεραιότητα τα δικαιώματα του παιδιού και εκτίμησε τον αντίκτυπο που έχει το νομοθετικό και μη έργο στα παιδιά. Τα μέλη της διακομματικής ομάδας εργάζονται σε διάφορες επιτροπές του Ε.Κ. με σκοπό να ενισχύσουν την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και να βεβαιώσουν ότι τα συμφέροντα του λαμβάνονται υπόψιν στις εσωτερικές και εξωτερικές δράσεις της Ε.Ε.

Μέχρι σήμερα, πάνω από 100 ευρωβουλευτές έχουν ταχθεί να γίνουν υπερασπιστές των δικαιωμάτων του παιδιού στο Κοινοβούλιο, υπογράφοντας το Μανιφέστο των δικαιωμάτων του παιδιού.² Πολλοί από αυτούς τους ευρωβουλευτές συμμετέχουν στην διακομματική ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα δικαιώματα του παιδιού. Είναι σημαντικό στο επόμενο Κοινοβούλιο να συνεχίσει να υπάρχει μεγάλος αριθμός υποστηρικτών των δικαιωμάτων του παιδιού

¹ Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε: <http://www.childrightsmanifesto.eu/childrens-rights-ep-intergroup/about-the-intergroup>

² Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε <http://www.childrightsmanifesto.eu/>

ανάμεσα στους ευρωβουλευτές και πρέπει να προσπαθήσουν να επανασυγκροτήσουν τη διακομματική ομάδα για τα δικαιώματα του παιδιού.

Για αυτό τον λόγο, μία ομάδα M.K.O. έχει σχηματίσει μία συμμαχική καμπάνια ονόματι Vote for Children (Ψηφίστε για τα παιδιά), που έχει ως σκοπό να θέσει τα προβλήματα των παιδιών στην κορυφή της ατζέντας των Ευρωεκλογών του 2019. Η καμπάνια ζητάει από τους υποψήφιους ευρωβουλευτές να γίνουν Υποστηρικτές των Δικαιωμάτων του Παιδιού (#childrightschampion) και να δείξουν την δέσμευσή τους στα δικαιώματα του παιδιού και για τη δημιουργία μίας διακομματικής ομάδας πριν από τις εκλογές.

II. Το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου και τα παιδιά

Η ανάγκη να εξασφαλίσουμε ότι τα δικαιώματα του παιδιού προστατεύονται εντός του Κ.Ε.Σ.Α. έχει γίνει ακόμη πιο επιτακτική, λόγω της πρόσφατης αύξησης του αριθμού των παιδιών που καταφθάνουν στην Ευρώπη, πολλά εκ των οποίων χρήζουν διεθνούς προστασίας. Υπό το διεθνές και Ευρωπαϊκό δίκαιο, τα συμφέροντα των παιδιών πρέπει να είναι βασική αρχή σε όλα τα στάδια της μετανάστευσης και οι διαδικασίες διεθνούς προστασίας και τα δικαιώματα του παιδιού πρέπει να τηρούνται καθ'όλη τη διάρκεια. Χρειάζεται μία περιεκτική και συντονισμένη προσέγγιση για να σιγουρέψουμε ότι τα παιδιά, τόσο κατά μόνας όσο και με τις οικογένειές τους, και ανεξαρτήτως από τη μεταναστευτική τους κατάσταση, προστατεύονται κατά όλη τη διάρκεια του μεταναστευτικού τους ταξιδιού και κατά την άφιξή στη χώρα προορισμού τους. Υπερβολικά πολλά παιδιά παραμελούνται από τα εθνικά και τα διεθνικά συστήματα προστασίας.

Υπάρχει μεγάλος αριθμός προβληματισμών και παραβιάσεων των δικαιωμάτων του παιδιού υπό το υπάρχον νομικό πλαίσιο του Κ.Ε.Σ.Α. Όπως έχει επισημανθεί στο "Spotlight on the EU" (Η Ε.Ε. στο προσκήνιο) σε σχέση με τις διαδικαστικές δικλείδες ασφαλείας και στο "Spotlight on the EU" σε σχέση με τις βιώσιμες λύσεις, στον τομέα "What's at the Heart of the Matter" (Τι βρίσκεται στο επίκεντρο του προβλήματος) οι διαδικασίες της Ε.Ε. πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες και στα δικαιώματα των παιδιών.

Η κάτωθι συνοπτική λίστα αναδεικνύει τις βασικές προκλήσεις που ακόμη χρειάζονται ισχυρές συλλογικές προσπάθειες αντιπροσώπευσης τόσο σε εθνικό όσο και σε επίπεδο Ε.Ε. - για να παρασχεθεί ένα ισχυρό πλαίσιο για την προστασία του παιδιού νομικώς και πρακτικώς³:

- 1. Πού πρέπει να γίνει η ακρόαση της αίτησης ενός παιδιού για διεθνή προστασία; (Η διαδικασία του Δουβλίνου η οποία απαντάει στο ερώτημα ποιο κράτος μέλος έχει την αρμοδιότητα επί της αίτησης):** Η ρήτρα οικογενειακής επανένωσης του κανονισμού του Δουβλίνου, η οποία επιτρέπει στα παιδιά που βρίσκονται σε μια χώρα να επανενωθούν με τις οικογένειές τους που βρίσκονται σε άλλη χώρα και να μεταβιβαστεί η ευθύνη για την ακρόαση του αιτήματός τους εκεί, δεν αρκεί. Η διαδικασία υπό τον υπάρχοντα κανονισμό του Δουβλίνου είναι πολύ εκτενής και γραφειοκρατική. Η περιοριστική ερμηνεία και η ανεπαρκής εφαρμογή των όρων του κανονισμού του Δουβλίνου έχει ως αποτέλεσμα το να παραμένουν οικογένειες χώρια και να προσπαθούν, μερικές φορές, να επανενωθούν με παράνομα μέσα. Οι όροι του Κανονισμού του Δουβλίνου στην παρούσα του μορφή έχουν υπάρξει επίσης προβληματικοί όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλίκους, τα οποία, μερικές φορές, διατρέχουν τον κίνδυνο να μεταφερθούν στην χώρα της Ε.Ε. πρώτης εισόδου για την ακρόαση του αιτήματός τους, χωρίς να έχει γίνει σωστή κρίση του πώς επηρεάζονται τα συμφέροντά τους από αυτή τη μεταφορά. Χρειάζονται επειγόντως αλλαγές στην διαδικασία του Δουβλίνου υπό την αναθεώρηση του Κ.Ε.Σ.Α.
- 2. Κηδεμονία:** ο ρόλος, η επικύρωση και ο διορισμός κηδεμόνων ασυνόδευτων ανηλίκων διαφέρουν πολύ από μία χώρα της Ε.Ε. σε άλλη, επηρεάζοντας τη φύση και την ποιότητα

³ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE) Δικαιώματα των παιδιών-προσφύγων: Επισκόπηση των εξελίξεων το 2017, διαθέσιμες στην ιστοσελίδα https://www.ecre.org/wp-content/uploads/2018/05/AIDA_2017Update_Children.pdf

της βοήθειας και υποστήριξης που προσφέρονται στους ασυνόδευτους ανηλίκους, καθώς και όσον αφορά τις διαδικασίες διεθνούς προστασίας και οι συνθήκες υποδοχής. Η έλλειψη σκληρών κανονισμών όσο αφορά την κηδεμονία αποτελεί και αυτή τροχοπέδη στην αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ κρατών σε θέματα εύρεσης οικογενειών, εξαφανίσεις, την εφαρμογή των διαδικασιών του Δουβλίνου και στην εύρεση βιώσιμων λύσεων.

3. **Καθορισμός ηλικίας:** Παρά την οδηγία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (E.Y.K.A.) να δίνεται προτεραιότητα σε έγγραφες αποδείξεις και διεπιστημονικές έρευνες από εγκεκριμένους επαγγελματίες, η πλειοψηφία των ευρωπαϊκών κρατών συνεχίζει να βασίζεται σε ιατρικές εξετάσεις, όπως αυτές που βασίζονται στις ακτινογραφίες, η αξιοπιστία των οποίων είναι αμφισβητήσιμη, και δεν εξασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της καλής πίστης, ούτε πλήρη σεβασμό στα δικαιώματα του παιδιού.⁴
4. **Εκτίμηση ειδικών αναγκών που προκύπτουν από την ευπάθεια:** Απαιτούνται πιο αποτελεσματικές διαδικασίες, με κατάλληλες περαιτέρω παραπομπές στις απαιτούμενες υπηρεσίες.
5. **Έλεγχος της διαδικασίας διεθνούς προστασίας:** Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, υπάρχουν καθυστερήσεις στην λήψη αποφάσεων, λόγω της διάρκειας των διαδικασιών χορήγησης ασύλου, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων του καθορισμού ημερομηνίας πρώτης συνέντευξης καθώς και επεξεργασίας των αιτήσεων.⁵ Αυτές οι καθυστερήσεις μοιάζουν, κάποιες φορές, να αποτελούν εσκεμμένη τακτική καθυστέρησης της επεξεργασίας των αιτήσεων ασυνόδευτων ανηλίκων με σκοπό να "μεγαλώσουν πάρα πολύ" (δηλαδή να ενηλικιωθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας).⁶ Υπάρχουν επίσης ανεπάρκειες στην διαδικασία καθορισμού των συμφερόντων των παιδιών στη διαδικασία διεθνούς προστασίας.
6. **Κράτηση⁷:** Το παρόν νομικό πλαίσιο ήδη επιτρέπει την κράτηση ανηλίκων και οδηγεί σε υπερβολικό αριθμό κρατήσεων, όπως δείχνουν οι τάσεις της διεθνούς πρακτικής που έχουν παρατηρηθεί μέσω της Βάσης Δεδομένων Ασύλου (AIDA).⁸ Αυτό οφείλεται στη διακριτική ευχέρεια που δίνεται στα Κράτη Μέλη από τη παρούσα Οδηγία για τις Συνθήκες Υποδοχής, καθώς και την αμφιλεγόμενη ερμηνεία των όρων της.⁹ Ο αριθμός κρατήσεων παιδιών και οικογενειών αυξήθηκε κατά τη διάρκεια του 2018 σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες.¹⁰ Μερικές χώρες, συμπεριλαμβανομένου και του Βελγίου, έχουν επαναφέρει την πρακτική της κράτησης ανηλίκων και των οικογενειών τους, μετά τη λήψη απόφασης επιστροφής. Επιπροσθέτως, η εξέταση των αιτήσεων για διεθνή προστασία ενώ κάποιος βρίσκεται σε κράτηση, έχει επηρεάσει τα διαδικαστικά δικαιώματα όσον αφορά τον καθορισμό ηλικίας ασυνόδευτων ανηλίκων, τη διάρκεια και την αναθεώρηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, τη διάρκεια των διαδικασιών διεθνούς προστασίας, τα ταξιδιωτικά έγγραφα, επιταχυμένες διαδικασίες και την αύξηση του αριθμού κρατήσεων αλλά και της διάρκειας της κάθε κράτησης.¹¹

4 Ο.π.

⁵ Βάση Δεδομένων Ασύλου (AIDA), Η διάρκεια των διαδικασιών ασύλου στην Ευρώπη, Οκτώβριος 2016, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα <https://www.ecre.org/wp-content/uploads/2016/10/AIDA-Brief-DurationProcedures.pdf>

⁶ Βάση Δεδομένων Ασύλου (AIDA), Η έννοια των «ευάλωτων προσώπων» στις ευρωπαϊκές διαδικασίες ασύλου, Σεπτέμβριος 2017, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: <http://bit.ly/2f9gOmN>

⁷ Βάση Δεδομένων Ασύλου (AIDA), Τα όρια της ελευθερίας: Το άσυλο και η de facto κράτηση στην Ευρώπη, Απρίλιος 2018 <https://www.asylumineurope.org/sites/default/files/shadow-reports/boundariesliberty.pdf>

⁸ Ιστοσελίδα της Βάσης Δεδομένων Ασύλου (AIDA): <https://www.asylumineurope.org/>

⁹ Ενημερωτικό Σημείωμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και για τους Εξόριστους (ECRE), Παίρνοντας Πρωτοβουλίες – Μεταρρύθμιση του νόμου περί κράτησης και ασύλου, Σεπτέμβριος 2018, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://www.ecre.org/policy-note-taking-liberties-detention-and-asylum-law-reform/>, pg.3.

¹⁰ Βάση Δεδομένων Ασύλου (AIDA), Η κράτηση των αιτούντων ασύλου στην Ευρώπη είναι θέμα που κλονίζεται; http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/print_pdf/aida-brief_detention-1.pdf

¹¹ Βάση Δεδομένων Ασύλου (AIDA), Τα όρια της ελευθερίας, το άσυλο και η de facto κράτηση στην Ευρώπη <http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/shadow-reports/boundariesliberty.pdf>

7. **Μη-επαναπροώθηση:** Δεν αποφεύγουν όλες οι χώρες να εκδίδουν εντολές εμβάσματος στο πλαίσιο του Κανονισμού του Δουβλίνου για ευάλωτα πρόσωπα, όπως παιδιά, στην Ουγγαρία, την Βουλγαρία και την Ελλάδα, έτσι ώστε να ακουστεί η αξίωσή τους, παρά τις συχνά ανεπαρκείς συνθήκες υποδοχής.¹²
8. **Συνθήκες υποδοχής** (συμπεριλαμβανομένης της στέγασης): Νομικές υποχρεώσεις σχετικά με την μεταχείριση των παιδιών στο πλαίσιο του κοινοτικού και διεθνούς δικαίου δεν έχουν σαφώς εκπληρωθεί από αρκετά Κράτη Μέλη στο βαθμό που τόσο τα ασυνόδευτα παιδιά όσο και τα παιδιά με τις οικογένειές τους ζουν συχνά σε καταστάσεις αθλιότητας και ανέχειας.
9. **Εκπαίδευση:** Σε αρκετές χώρες, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στα εκπαιδευτικά συστήματα, ειδικά, λόγω της έλλειψης εθνικής χρηματοδότησης ή επένδυσης μέσω της σχετικής χρηματοδότησης της ΕΕ από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

III. Ενημέρωση για την μεταρρύθμιση του ΚΕΣΑ

Ο μεγαλύτερος αριθμός αφίξεων ατόμων που ζητούσαν προστασία την περίοδο 2015-2016 δημιούργησε σοβαρά προβλήματα με το ΚΕΣΑ. Σύμφωνα με αναφορές, για να αντιμετωπίσει τα κενά στη λειτουργία του ΚΕΣΑ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε επί τάπητος επτά νομοθετικές προτάσεις για μεταρρύθμιση, σε δύο πακέτα, που δημοσιεύτηκαν τον Μάιο και τον Ιούλιο του 2016.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εργάστηκε σκληρά ως συννομοθέτης για να υιοθετήσει τη θέση του σε όλες τις νομοθετικές υποθέσεις σχετικά με την μεταρρύθμιση του δικαίου της ΕΕ για την διεθνή προστασία. Υπάρχουν ποικίλες πολιτικές απόψεις σχετικά με τη μετανάστευση και το άσυλο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά η συναίνεση που επετεύχθη για τις εκθέσεις που εγκρίθηκαν στην Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) σχετικά με τις προτάσεις για το άσυλο, ενισχύει συνολικά την προστασία του αιτούντος άσυλο και των παιδιών-προσφύγων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας μετανάστευσης. Εκτός από τις παροχές στήριξης για την προστασία των παιδιών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προτείνει επίσης τροποποιήσεις σε συγκεκριμένες προτάσεις για την ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών. Ενώ παραμένουν μερικές βασικές ανησυχίες σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών, το ΕΚ σαφώς επηρέασε θετικά τις διαπραγματεύσεις.

Η πρόοδος στις διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών υπήρξε ανομοιογενής στις διάφορες υποθέσεις. Η τελική έγκριση των διαφορετικών προτάσεων παραμένει ασαφής. Το κατεστημένο κατά το χρόνο σύνταξης του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

- Η συμφωνία που επετεύχθη μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με τρεις από τις προτάσεις (Οδηγία για την αναγνώριση, Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και θέσπιση Πλαισίου της Ένωσης για την επανεγκατάσταση) αμφισβητήθηκε πρόσφατα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, και η έγκριση των προτάσεων χωρίς άλλο γύρο διαπραγματεύσεων φαίνεται πλέον αδύνατη.
- Μολονότι επετεύχθη συμβιβασμός επί του σχεδίου Κανονισμού της ΕΕ για την Υπηρεσία Ασύλου (EU AA), αυτό περιμένει την τελική έγκριση, καθώς ορισμένα τμήματα του κειμένου σχετίζονται με άλλες νομοθετικές προτάσεις του πακέτου, και η διαδικασία περιπλέκεται περαιτέρω από τροποποιημένη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Σεπτέμβριο του 2018.
- Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει ακόμη υιοθετήσει την διαπραγματευτική του θέση σχετικά με την προτεινόμενη μεταρρύθμιση του κανονισμού του Δουβλίνου και του κανονισμού για τις Διαδικασίες Ασύλου, έτσι ώστε οι διαπραγματεύσεις για αυτές τις υποθέσεις μεταξύ του ΕΚ και του Συμβουλίου να μην έχουν ξεκινήσει ακόμα.

Κατά την ίδια χρονική περίοδο, υπήρξαν επίσης πολλές άλλες προτάσεις για μεταρρύθμιση της νομοθεσίας που αφορά την μετανάστευση στην οποία το ΕΚ συμμετείχε ως συννομοθέτης,

¹² Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE), Το Σύστημα του Δουβλίνου κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018, Βασικά στοιχεία από επιλεγμένες ευρωπαϊκές χώρες http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/aida_2018halfupdate_dublin.pdf, Οκτώβριος 2018, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/aida_2018halfupdate_dublin.pdf

ορισμένες από τις οποίες έχουν ολοκληρωθεί και άλλες που βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:

- ο Κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή (Frontex) (εγκρίθηκε το 2016 και νέα πρόταση δημοσιεύτηκε το 2018 και επί του παρόντος βρίσκεται υπό συζήτηση),
- ο Κανονισμός για Ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή (εγκρίθηκε),
- η Πρόταση για αναδιτύπωση της Οδηγίας περί «επιστροφής» (δημοσιεύτηκε το 2018 και βρίσκεται επί του παρόντος υπό συζήτηση),
- η αναθεώρηση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 19 Νοεμβρίου 2018),
- ο Κανονισμός για τις στατιστικές σχετικά με τη μετανάστευση και το άσυλο (δημοσιεύτηκε το 2018 και βρίσκεται επί του παρόντος υπό συζήτηση).

Μολονότι αυτή η ενημέρωση επικεντρώνεται στη μεταρρύθμιση του ΚΕΣΑ, αυτές οι παράλληλες μεταρρυθμίσεις αποτελούν σημαντικό μέρος του πολιτικού και πρακτικού πλαισίου για τις διαπραγματεύσεις που αφορούν το ΚΕΣΑ και η προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών στα μέτρα αυτά θα πρέπει επίσης να διαδραματίζει κεντρικό ρόλο όσον αφορά το έργο υποστήριξης γύρω από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Σε περίπτωση περαιτέρω μετακίνησης των προτάσεων και σε οποιεσδήποτε συζητήσεις που σχετίζονται με την πολιτική ή την χρηματοδότηση του ΤΑΜΕ, το ΕΚ θα πρέπει να εργαστεί για την περαιτέρω βελτίωση διατάξεων με στόχο τη διασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ειδικότερα:

- Βελτιώσεις στη διαδικασία του Δουβλίνου για τα παιδιά.
- Βελτιώσεις στο σύστημα κηδεμονίας και διαδικασίας σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Βελτιώσεις των διαδικασιών που σχετίζονται με την εκτίμηση της ηλικίας, με αναφορά σε μια ολιστική, διεπιστημονική, μη επεμβατική διαδικασία εκτίμησης της ηλικίας για τον καθορισμό της ηλικίας του παιδιού, μόνο ως έσχατη λύση και με διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένου του τεκμηρίου της παιδικής ηλικίας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και αν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με τα αποτελέσματα, καθώς και το δικαίωμα προσφυγής.
- Βελτιώσεις στις διαδικασίες εντοπισμού, αξιολόγησης και ανταπόκρισης στις ειδικές ανάγκες.
- Βελτιώσεις στις διαδικασίες καθορισμού των αναγκών διεθνούς προστασίας, ειδικά με τη βελτίωση της διαδικασίας εξέτασης της αρχής του βέλτιστου συμφέροντος.
- Απαγόρευση κράτησης παιδιών ανεξαιρέτως.
- Κατάργηση των διαδικαστικών κυρώσεων και του αποκλεισμού από τις συνθήκες υποδοχής για την αντιμετώπιση δευτερογενών μετακινήσεων.
- Εστίαση στο νόμιμο δικαίωμα και την πρακτική πρόσβαση στην εκπαίδευση ώστε να χορηγούνται σε όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από την κατάσταση.
- Εξασφάλιση ότι η συλλογή, χρήση και διατήρηση των δεδομένων των παιδιών πληροί τα υψηλότερα πρότυπα προστασίας των δεδομένων και προστασίας των παιδιών, μεταξύ άλλων απαγορεύοντας τη χρήση εξαναγκασμού κατά των παιδιών με σκοπό τη συλλογή των βιομετρικών δεδομένων τους.

Συνολικά, φαίνεται μάλλον αδύνατο να εγκριθεί κάποια δέσμη προτάσεων του ΚΕΣΑ κατά τη διάρκεια της θητείας του Κοινοβουλίου.

IV. Προώσπιση για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Μάιο του 2019

A. Τι μπορούν να κάνουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Μάιο του 2019;

Οι οργανώσεις που εργάζονται για την προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών και που ενδιαφέρονται να εργαστούν για τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενδέχεται να θέλουν να εξετάσουν μια σειρά διαφορετικών επιλογών:

1. Συνάντηση με υποψήφιους ευρωβουλευτές, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων για την προεδρία (Spitzenkandidaten)

Οι συναντήσεις με υποψήφιους ευρωβουλευτές αποτελούν έναν αποτελεσματικό τρόπο επικοινωνίας για την υποστήριξη ή τις ανησυχίες σχετικά με την τοποθέτηση του κόμματός τους για τις πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης και δικαιωμάτων των παιδιών. Επίσης, καθίσταται σαφές ότι οι εκλογείς αναμένουν από αυτούς να λάβουν μια θέση με σημείο εκκίνησης τα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των δικαιωμάτων όλων των παιδιών-μεταναστών.

Πολλά κόμματα όρισαν κορυφαίους υποψήφιους για την Προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γνωστοί και ως Spitzenkandidaten. Το γεγονός ότι αυτοί οι υποψήφιοι ευρωβουλευτές βρίσκονται στο επίκεντρο, μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο.

2. Η διεξαγωγή εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την κινητοποίηση των ψηφοφόρων

Η πλέον υποσχόμενη οδός για την αποτροπή μιας περαιτέρω Δεξιάς μετατόπισης στο επόμενο ΕΚ είναι η κινητοποίηση προοδευτικών ψηφοφόρων, συμπεριλαμβανομένων των υποστηρικτών των οργανώσεων που ασχολούνται με τα δικαιώματα των παιδιών, το άσυλο και τη μετανάστευση, να ψηφίσουν στις εκλογές. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στις περιπτώσεις όπου οι εκλογές για το ΕΚ δεν συμπίπτουν με τις εθνικές εκλογές ή όταν οι πιθανοί ψηφοφόροι πρέπει να εγγραφούν για να συμμετάσχουν στις εκλογές.

Β. Ποιες είναι οι ενδεχόμενες εκκλήσεις για εκστρατείες υπεράσπισης και υποστήριξης πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών-μεταναστών;

Κατά την περίοδο προετοιμασίας πριν από τις εκλογές του ΕΚ, οι οργανώσεις που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε εκστρατείες υπεράσπισης και υποστήριξης μπορούν να ζητήσουν από τους υποψήφιους ευρωβουλευτές να δεσμευτούν ότι:

1. Θα καλούν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να λογοδοτήσουν για την εφαρμογή του ισχύοντος κεκτημένου της ΕΕ στα παιδιά, έτσι ώστε η αρχή του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού να εφαρμόζεται πλήρως σε όλη τη νομοθεσία, και να εφαρμόζεται μέσω συγκεκριμένων διαδικασιών και διασφαλίσεων για τα παιδιά-μετανάστες.
2. Θα αναπτύσσουν πολιτικές που θα εκπληρώνουν τα δικαιώματα όλων των παιδιών-μεταναστών, ανεξαρτήτως της κατάστασής τους, ή της κατάστασης του/της γονέα τους, ή γονέων τους, ή του βασικού κηδεμόνα (κηδεμόνων), και χωρίς διακρίσεις.
3. Θα υποστηρίξουν τις συστάσεις από [το Συνέδριο «Χαμένοι στη Μετανάστευση»](#), που θα εγκριθεί τον Απρίλιο του 2019 και θα βασίζεται σε [βασικούς θεματικούς τομείς](#) οι οποίοι αναγνωρίστηκαν από τον συνασπισμό ΜΚΟ που ασχολούνται με τα παιδιά-μετανάστες (Πρωτοβουλία για τα παιδιά-μετανάστες). Θα ξεκινήσει μια ηλεκτρονική εκστρατεία για την προώθηση των συστάσεων με τους υποψήφιους ευρωβουλευτές.
4. Θα ασκήσουν πίεση για υψηλότερα πρότυπα προστασίας όλων των παιδιών-προσφύγων και παιδιών-μεταναστών σε κάθε επικείμενη αναθεώρηση της νομοθεσίας της ΕΕ για την μετανάστευση και το άσυλο, συμπεριλαμβανομένου του πλαισίου του ΚΕΣΑ και σχετικών νομοθετικών προτάσεων.
5. Να δεσμευτούν ότι θα υποστηρίξουν το Μανιφέστο για τα Δικαιώματα του Παιδιού¹³ και ότι θα γίνουν Πρωταθλητές των Δικαιωμάτων του Παιδιού μέσα από το έργο τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

¹³ <http://www.childrightsmanifesto.eu/the-champions>

6. Θα ασκήσουν πίεση για την επανίδρυση της Διακομματικής Ομάδας για τα Δικαιώματα των Παιδιών στο νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και θα αφιερώσουν χρόνο και υποστήριξη γι' αυτήν.
7. Να ασκήσουν δημοσιονομικό έλεγχο για να εξασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ χρησιμοποιείται σύμφωνα με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού εντός και εκτός ΕΕ.¹⁴

Για περισσότερες λεπτομέρειες, το [όραμα για τον τρόπο εκπλήρωσης των δικαιωμάτων των παιδιών-μεταναστών](#) αποτελεί χρήσιμη αναφορά.

Γ. Τι μπορεί να γίνει μετά τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο;

Ακολουθούν πιθανές δράσεις που μπορούν να αναληφθούν από οργανώσεις σε εθνικό ή Ευρωπαϊκό επίπεδο αφότου γίνουν οι εκλογές του ΕΚ:

1. Εντοπισμός υποστηρικτών για τα δικαιώματα των παιδιών στο νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2. Προσέγγιση νεοεκλεγέντων ευρωβουλευτών και/ή ευρωβουλευτών που επιστρέφουν και οι οποίοι παρουσιάζουν έναν θετικό απολογισμό όσον αφορά τις δράσεις τους για τα δικαιώματα των παιδιών και την μετανάστευση
3. Παροχή γενικών και ειδικών ενημερώσεων σε ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών για να υποστηριχτούν οι ευρωβουλευτές που διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο σε αυτό το θέμα
4. Ενθάρρυνση με υποστηρικτικό ρόλο στους ευρωβουλευτές για να γίνουν μέλη ειδικών Επιτροπών (π.χ. LIBE) και να γίνουν πρωταθλητές των δικαιωμάτων του παιδιού στις κοινοβουλευτικές δραστηριότητές τους

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

Κατάλογος δημοσιεύσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE), συμπεριλαμβανομένου του ΚΕΣΑ: <https://www.ecre.org/ecre-publications/>

Η καμπάνια Η Ψήφος σας το Μέλλον μας: <https://www.ecre.org/campaign/>

¹⁴ 8 Τρόποι για να καταστεί το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ ένα όχημα για την προστασία και την ένταξη των παιδιών-μεταναστών διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://picum.org/wp-content/uploads/2018/04/MultiannualFinancialFramework_Statement.pdf

Το παρόν έγγραφο ετοιμάστηκε σε συνεργασία με

**Missing
Children
Europe**

Terre des Hommes
International Federation

ecre
European Council
on Refugees and Exiles

και με την οικονομική υποστήριξη του/της

